

Рівненський державний гуманітарний університет

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ
ФІЛОЛОГІЇ. ІНОЗЕМНІ МОВИ**

Збірник наукових праць

**Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету**

Випуск 2

Рівне – 2011

ББК 81.2
А-43
УДК: 81'243

Актуальні проблеми сучасної філології. Іноземні мови: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 2. – Рівне: РДГУ, 2011. – 108 с.

Збірник наукових праць містить статті з теоретично-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Опубліковані матеріали можуть бути корисними для науковців, учителів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Мороз Людмила Володимирівна

– кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович

– професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор Рівненського державного гуманітарного університету.

Вокальчук Галина Миколаївна

– доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Гороть Євгенія Іванівна

– доктор філологічних наук, професор (Волинський національний університет ім. Лесі Українки).

Архангельська Алла Мстиславівна

– доктор філологічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету).

Тищенко Олег Володимирович

– доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Шульжук Каленик Федорович

– доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Оляндер Луїза Костянтинівна

– доктор філологічних наук, професор (Волинський національний університет ім. Лесі Українки).

Захарчук Ірина Василівна

– доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Безкоровайна Ольга Володимирівна

– доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Стеріополо Олена Іванівна

– доктор філологічних наук, професор (Київський національний лінгвістичний університет).

Зимомря Микола Іванович

– доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький педагогічний університет ім. Івана Франка).

Павлова Ольга Іванівна

– кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Терещенко Тетяна Вікторівна

– кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Адах Наталія Арсенівна

– кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Ніколайчук Галина Іванівна

– кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Сербіна Тетяна Георгіївна

– кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 7 від 25.02.2011 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т.п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

It was, for him, as though the rock were a giant hard door into another world. A burst of fear and shock and black as he hit, and then he was adrift in a strange sky, forgetting, remembering, forgetting; afraid and sad and sorry.

The voice came to him as it had in the first day that he had met Jonathan Livingston Seagull.

“The trick, Fletcher, is that we are trying to overcome our limitations in order, patiently. We don’t tackle flying through rock until a little later in the program”.

“Jonathan!”

“Also known as the Son of the Great Gull”, his instructor said dryly.

“What are you doing here? The cliff! Haven’t I... didn’t I... die?”

“Oh, Fletch, come on. Think. If you are talking to me now, then obviously you didn’t die, did you?” [12].

Talking about The Miracle we should mention the episode, when Jonathan had a new student Kirk Maynard Gull:

“The next night from the Flock came Kirk Maynard Gull, wobbling across the sand, dragging his left wing, to collapse at Jonathan’s feet”.

“I say you are free”[4] .

It is obvious from the text that curing with the help of a word seems to be the Miracle, and this fact reminds us of Jesus’s wonders. When consulting the Bible it’s also possible to compare Jonathan’s students with Apostles.

Along with Christian tradition there can be found allusive signals of a different type in Richard Bach’s parable. It is worth mentioning that in the text the author forms a triangle: the Earth – the Heaven – the Earth where “Heaven is not a place, and is not a time. Heaven is being perfect” [4].

Through using such a composition in his parable Richard Bach represented to a reader his main idea: “...life for cognition, for discovering, for freedom!” This is a vivid hint that there is no Heaven, but the point of life is to keep trying and trying until you figure out your own path to perfection. This makes us recollect the idea of reincarnation and perfection-from-within which reminds us of Buddhism. It’s not an external God that gives you this perfection. People are born with the innate ability to attain perfection – but it is up to them to find the desire and take the steps to reach it.

All things considered, the analysis, we have made, allows us to claim that the parable of Richard Bach is the work which contains various intertextual relations and it is a basis for carrying out further investigations which we see as our perspectives.

ЛІТЕРАТУРА

1. Туровская М. Три жизни „Чайки по имени Джонатан Ливингстон” / М.Туровская // Иностранная литература. – 1974. – № 3. – С. 195-198.
2. Хвацевський Р.В. Натяк як мовленнєва стратегія (на матеріалі сучасної французької мови: автореф. дис. канд. філолог. наук: 10.02.19 / Р.В. Хвацевський. – Львів, 2002. – 20 с.
3. Allen Graham. The New Critical Idiom / Graham Allen – NY, 2000. – 234 p.
4. Bach Richard. Jonathan Livingston Seagull / Richard Bach – NY: Avon Publishers, 1973. – 127 p.
5. Daniela Caselli. Intertextuality in the Fiction and Criticism [Електронний ресурс]. – MUP2005. – URL: <http://en.wikipedia.org/wiki/Intertextuality>.
6. Hutcheon Linda. A Theory of Parody. The Teachings of Twentieth Century Art Forms [Електронний ресурс]. – URL: <http://en.wikipedia.org/wiki/Intertextuality>.
7. Kristeva Julia. Desire in Language: a Semiotic Approach to Literature and Art [Електронний ресурс]. – URL: <http://en.wikipedia.org/wiki/Intertextuality>.
8. URL: <http://www.workinggroup.org.ua/publzulinsk1.shtml>.

Резюме: В статті розглядається сутність терміна «інтертекстуальність», який був введений в лінгвістику Юлією Кристєвою; проаналізовані різні підходи до розуміння його значення, і обґрунтовано факт інтертекстуальності притчі Річарда Баха “Чайка по імені Джонатан Лівінгстон”.

Ключові слова: інтертекстуальність, аллюзія, натяк.

The summary.: The article deals with the essence of the term “intertextuality” which was introduced into linguistics by Julia Kristeva, analyses various approaches to its understanding and grounds the fact of intertextuality of the parable “Jonathan Livingston Seagull” by Richard Bach.

Key words: intertextuality, allusion, hint.

Одержано редакцією 25.01.2011 р.

УДК: 811.111’373

С.А. БІГУНОВА, М.І. ЗУБІЛЕВИЧ

POLITICALLY CORRECT ENGLISH

Резюме. В даній статті розглядається проблема доцільності і правильності вживання політкоректної лексики у сучасній англійській мові.

Ключові слова: лексика, політкоректна лексика, гендер, сексизм.

Politically correct speech became a matter of a hot debate in the 1980’s, when many native speakers of English became sensitive of biased terms and phrases that exist in the language. The activists of the feminist movement made a decade before, in the 1970’s, the first attempts to diminish difference between men and women in society. They

criticised the existed language and culture as “male-dominated” and “patriarchal”. The history of the society, as the feminists argued, was written from the male point of view (“it’s HIStory, not HERstory”).

The English language was also considered to be full of male-dominating patterns. Utterances like *Every teacher plans his lessons* referred to teachers in general and words with the stem “man” were used to denote both sexes (*mankind, chairman* etc.). Feminists criticised these items as sexist; all patterns referring to men only got the name of “sexist, old-fashioned language”. Sexist language was opposed by “modern non-sexist or inclusive language” that suggested gender equality and neutrality.

The inclusive language suggested avoiding the usage of male pronouns in the cases when the gender of the person is unknown. Utterances like *Every student has to pass his exams* were replaced by phrases *All students have to pass their exams* or *Every student has to pass his or her exams*. Today we even can often meet the phrase *Every student has to pass their exams* which violates traditional rules of subject-verb agreement but conforms to new rules of gender neutrality. General terms containing the segment *man*, like *mankind* and *man-made* were replaced by synonyms like *humankind* and *artificial* [5].

Later the names of jobs and occupations were revised to become sexually neutral. Speakers of English have found new ways to avoid sex markers – *flight attendant* (since terms “steward – stewardess” have been abolished), *sales person* (“salesman – woman” have been outlawed), *police officer* (instead of “policeman”) and *chairperson* or *chair* (instead of “chairman”).

In the late 1980’s, the rules of political correctness were applied to a broad range of issues – race, age, sexual orientation, abilities etc. As people became sensitive to bias on the basis of race, gender, age and sexual orientation, they tried to minimise the negative impact of language issues discussed.

The tendency to “deracialisation” in English provided new names for nationalities and ethnic groups. Names *Negro, coloured, Afro-American* were substituted by *African-American*; *Oriental* or *Asiatic* were replaced by *Asian* or more specific designation such as *Pacific Islander, Chinese American, Korean, Indian*, as inaccurate term that refers to people who live or come from India, was changed for *American Indian, Native American* or more specific terms like *Chinook* or *Hopi*.

The changed attitude to age made people aware of the words that reinforce stereotypes (*decrepit, senile*) and avoid mentioning age unless it’s relevant. Terms like *elderly, aged, old* and *geriatric* were replaced by *older person, senior citizens* or *seniors*.

New euphemistic terms were also invented to name people with disabilities or illnesses. The blind people were called *visually challenged*, the deaf – *people with hearing impairments*. The euphemisms *challenged, differently able* and *special* were coined to describe people with clinical diagnoses or mental illnesses. Today these euphemisms are preferred by some people, but are often ridiculed and are best avoided [4].

Furthermore, some of the most interesting changes that have taken place in the English language over the last 30 years have been driven by the desire to avoid, if not banish, sexism in the language. This reform movement is noteworthy for its differences from most previous reform movements, which have usually been inspired by a desire for English to be more logical or more efficient in expression. Historically, most proposed language reforms are ignored and end in failure. The few reforms that have become standard include the ban on *ain’t* and the double negative, along with a scattering of “more rational” or simpler spellings like *primeval, rime, tenor, and theater*.

But the reforms involving gender are explicitly political in intent and represent a quest for social justice rather than a wish for more consistent logic. And unlike other political language reforms, which tend to be limited to individual names for ethnic groups, gender reforms involve basic grammatical components like pronouns, basic grammatical rules like pronoun agreement, and basic words like *man, father, male* and *female*. Some of these elements have been in the language for over a thousand years. It is not surprising, therefore, that the effort to undo them can often be a difficult and untidy business [7].

Despite this, the movement to reduce sexism in English has been remarkably successful by historical standards. Whether you agree with these efforts or not, there is no denying that they are widespread both in speech and in writing. A glance at any newspaper or five minutes in front of the television news will produce evidence to show that people are changing their language to accommodate concerns about fairness to both sexes. It is undeniable that large numbers of men and women are uncomfortable using constructions that have been criticized for being sexist. Since there is little to be gained by offending people in your audience, it makes sense to educate yourself about the issues involved and to try to accommodate at least some of these concerns. Even if you are not convinced of the need for reforms to reduce gender bias, you ought to recognize that the use of language that has been called out as sexist can sometimes lead to ambiguity. Using a term like *policemen*, for instance, may leave your readers wondering whether you are excluding women police officers from the discussion or whether you are tacitly allowing *policemen* to stand for the entire police force. You owe it to your readers to be clear [7].

Of course, not everyone perceives sexist language the same way. People have different levels of sensitivity on these matters, and you must find a level that suits you. Some people are comfortable using generic *he* but avoid the generic use of compounds ending in *-man*. Some people find compounds using *master-* to be sexist and avoid using the term *fellow*, as in *fellow colleagues*, to refer to women. Practice in these matters is mixed, and it would behoove us all to acknowledge the difficulty inherent in many of these usages and to agree to disagree [3].

Finally, it is important to remember that avoiding sexist terms and constructions is no guarantee that what you have written will be free of gender bias. Sexist stereotypes, such as the assumption that all nurses are women or that all executives

are men, can seem like the status quo – the way the world “is” – especially when you are distracted by a deadline or concerned about some other feature of your writing, such as its organization or its tone. Sexist assumptions can be insidious. A headline that reads *Allegations Embroil Financier and Woman* may seem innocuous at first, but if the article shows the woman to be a financier as well, you have to wonder about the politics of the headline editor, who has assumed that a financier must naturally be a man and that a woman’s professional status is somehow not worth mentioning.

Here are some more politically correct expressions with their meaning in brackets: non wage-earner (unemployed), financially underprivileged (poor), substance abuser (drug-addict), overseas visitors (foreign tourist), vertically disadvantaged (short person), personkind (mankind), guest of the correctional system (prison convict), she-ro (hero).

Summing up the previous information the following tasks for teaching political correctness are proposed as the subject of politically correct English links historical, cultural, social and linguistic issues. Since it also addresses current language usage, it appeals to language learners and teachers engaged in study of English as it is actually used by native speakers today.

Actually, the movement for political correctness has both supporters and critics. This makes it a good topic for discussions, debates and other exercises in critical thinking skills.

1. Terms referring to racial, ethnic or indigenous groups of people. Sensitivity toward race and ethnicity is also reflected in language changes that have been motivated by political correctness. For example, in most common usage today *Asian* has replaced *Oriental* and *Native American* has replaced *American Indian*. However, there is not always universal agreement or understanding about which terms are favoured, polite or neutral in a particular setting.

2. Terms used to disguise unpleasantness. In an attempt to mask the truth or to hide unpleasant realities, governments or other special interest groups sometimes create euphemisms or expressions to put a more positive light on a situation. If *blind* sounds offensive, substitute *visually challenged*. *Genocide* may be referred to as *ethnic cleansing*. Sometimes, the new terms seem awkward, funny or even offensive. Again, there is unlikely to be agreement on whether such terms are good or not. Consider this opinion from Dr Kenneth Jernigan of the National Federation of the Blind in the USA: “The blind have had trouble with euphemisms for as long as anybody can remember. The form has changed, but the old notions of inferiority and second-class status still remain. The euphemisms and political correctness do not help. If anything, they make matters worse as they claim modern thought and enlightenment. The attempt to avoid such straightforward respectable words as blindness, blind, the blind etc. and imply shame instead of true equality, and portray the blind as touchy and belligerent”.

3. Political correctness in languages other than English. Politically correct changes are also occurring in languages other than English as a reflection of growing tolerance, inclusion, and other changes in modern societies.

Thus, political correctness is a point of view and politically correct speech is not just a form of conformism and does not only represent a meaningful change in attitudes, but it is an important issue in modern society and reflects a growing respect for others.

ЛІТЕРАТУРА

1. An Introduction to women’s studies / Ed. by D. Mados. – Jones & Z.Coates. – Oxford, 1996. – 188 p.
2. Beechey V., Whitelegg E. Women in Britain today. – Buckingham: Open University Press, 1992. – 216 p.
3. Britain, 2003: An official handbook. – L.: Stationery Office, 2002. – 560 p.
4. Halsey A.H. Change in British Society. – L.: Oxford University Press, 1989. – 214 p.
5. Lauretis Teresa De Technologies of Gender: Essay on Theory, Film and Fiction. – Bloomington, 1987. – 75 p.
6. Wolfenden J. The English. Communication, Gender and Culture. Belmont: Wadsworth Publishing Company. – 1994. – P. 215.
7. Weiner G., Arnot M., David M. Is there a Future Female? Female Success, Male Disadvantage and Changing Gender Patterns in Education // Education, Culture, Economy, Society. – Oxford: University press, 1999. – P. 820-828.

Резюме. В даній статтє рассматривается проблема целесообразности и правильности употребления политкорректной лексики в современном английском языке.

Ключевые слова: лексика, политкорректная лексика, гендер, сексизм.

The summary. This article deals with the problem of advisability and correctness of using politically correct lexis in modern English.

Key words: lexis, politically correct lexis, gender, sexism.

Одержано редакцією 12.01.2011 р.

УДК: 811.112.2:82.09-057.87

Н.А. ДЖАВА

LITERATURVERMITTLUNG IM DAF-UNTERRICHT

Резюме: У даній статті висвітлено питання використання автентичних літературних текстів як засобу розвитку мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетенції на заняттях з німецької мови як іноземної; розглядається роль літературних текстів у процесі навчання іноземних мов, пропонуються критерії для відбору текстів та можливі методичні прийоми для роботи з ними; наводяться позитивні аргументи для використання літературних текстів на занятті з іноземної мови, такі як емоційна забарвленість, цікава фабула, проблемність сюжету, лінгвокраїнознавча інформація, пропонуються різні види вправ для контролю розуміння прочитаного, аналізуються різні погляди на актуальність даної проблеми. Переваги використання

ЗМІСТ

<i>Попова Д.А.</i> Лексико-семантична варіативність канадської англійської	3
<i>Власюк Г.М.</i> Аналіз та класифікація тематичних груп польських фразеологічних одиниць „Людина – Діяльність – Власні назви”	5
<i>Косолапов В.І.</i> Про сучасну перекладну англійську лексикографію (за матеріалами словників малого та середнього розміру)	8
<i>Ботвінко О.М.</i> Лексико-семантичне поле „Презирство” (за матеріалами сучасної англійської мови)	13
<i>Поліщук О.С.</i> Концепт „Розум” в англійській мовній картині світу	18
<i>Пальчевська О.С.</i> Лінгвокогнітивне моделювання та профілювання базової ситуації початок подорожі у дискурсі чарівної казки	20
<i>Палій В.П.</i> Семантичні типи складних та безсполучникових питальних речень у сучасній французькій та українській мовах	25
<i>Черняк О.В.</i> Динамічно-функціональний аспект перехідної категорії у французькій мові	28
<i>Мороз Л.В., Пашко І.О.</i> Про роль функціонально-семантичних полів у визначених різновидах текстів	30
<i>Мороз Л.В. Пашко І.О.</i> Лексична креативність як основа семантичної компетенції студентів ВНЗ	34
<i>Калініченко М.М.</i> Рецепція творчості Г.Мевілла у сучасній Польщі	38
<i>Старух О.В.</i> „Жіночі студії” у контексті сучасного вітчизняного літературознавства	41
<i>Пархомчук М.М.</i> Zum Problem der Wortbildung im Deutschen: Kurzwörter in linguistisch-stilistischer Hinsicht	46
<i>Волошина Н.В.</i> Научное общение на английском языке магистров неязыковых специальностей	48
<i>Михальчук Н.О., Безкоровайна О.В.</i> Лінгвістична характеристика сучасної топонімічної карти Великобританії	55
<i>Безкоровайна О.В.</i> Лінгвістичний аналіз поняття „культура особистісного самоствердження” у контексті філософського та сучасного розуміння проблеми	58
<i>Хвищук С.В.</i> Проблеми вивчення латинської мови на немовних факультетах	63
<i>Цаль Т.В.</i> Сучасні методологічні вивчення іноземної мови згідно міжнародних стандартів та як запорука мобільності в контексті Болонських вимог	66
<i>Касаткіна О.В.</i> Формування лінгвістичної культури студентів на заняттях іноземної (англійської) мови	67
<i>Кузло Н.М.</i> Система вправ навчально-методичного комплексу з англійської мови для студентів напряму підготовки „Будівництво”	70
<i>Зінчук І.В.</i> Застосування автентичних матеріалів на уроці іноземної мови	73
<i>Андрощук А.В.</i> On Some Controversial Issues of English Grammar	76
<i>Орлова С.І.</i> Principles of classification of idioms	79
<i>Верьовкіна О.Є., Ярута Н.П.</i> Intertextuality of the parable „Jonathan Livingston seagull” by Richard Bach	85
<i>Бігунова С.А., Зубілевич М.І.</i> Politically correct English	87
<i>Джава Н.А.</i> Literaturvermittlung im Daf-Unterricht	89
<i>Вакулінська Л.М.</i> Структурно-семантична характеристика антропонімів у біблійних текстах	93
<i>Липиніна О.Л.</i> Die Besonderheiten der sozial-politischen Lexik (neue Wortbildungsmuster)	95
<i>Василькевич С.С.</i> Student slang in special slang system	97
<i>Михальчук Н.О.</i> The basic procedures of stylistic analysis, their characteristics	100
<i>Відомості про авторів</i>	107

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ. ІНОЗЕМНІ МОВИ

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Випуск 2

Відповідальний редактор збірника Мороз Л.В.
Відповідальний за підготовку збірника до видання Ніколайчук Г.І.
Технічний редактор Котяз О.
Комп'ютерна верстка Кречмаровський В.Л.

Підписано до друку 25.02.2011 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 14,2. Обл. вид. арк. 29,1. Замовлення № 95/1. Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

А – 43   **Актуальні проблеми сучасної філології. Іноземні мови: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 2. – Рівне: РДГУ, 2011. – 108 с.**

ISBN 966 — 7281 — 10 — 01.

Збірник наукових праць містить статті з теоретично-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Опубліковані матеріали можуть бути корисними для науковців, учителів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 38'243

ББК 81.2